

A két tékozló fiú és az igaz Fiú

Luk 15:11-32

Kedves Testvérek, elmondok nektek egy helyzetet, amelyet az urki gyülekezetben minden lelkész legalább egyszer átél. Amikor a lelkészválasztó bizottság előterjeszt egy nevet, a lehetséges új lekipásztort meghívják egy beszélgetésre a többi lekipásztossal. Így engem is körülbelül hét évvel ezelőtt meghívtak egy ilyen beszélgetésre. Egy szép találkozás volt a Petrakerk melletti parókián.

A beszélgetés során az egyikük feltette a kérdést: *amikor a szószéken állsz... kiket látsz magad előtt? Hogyan látod a gyülekezetet? Krisztus gyülekezeteként? Megváltott szentekként? Vagy olyan emberekként, akiknek mind még az evangéliumot kell hallaniuk? Vagy a kettő keverékeként? Búza és konkoly? Kiválasztottak és nem kiválasztottak?*

Azt válaszoltam: nem vagyok biztos benne, hogy ezekben a képekben teljesen magamra ismerek. **Számomra a tékozló fiú példázata nagyon meghatározó.** Úgy tekintek mindannyiunkra, akik a templomban ülünk, mint olyan emberekre, **akik a tékozló fiú által bejárt útnak valahol egy pontján tartanak.** Vannak, akik **az Atyánál** vannak. Vannak, akik **éppen távolodnak az Atyától.** Vannak, akik a **világban** élnek. Vannak, akik a **disznók vályúja** mellett vannak. Vannak, akik **visszafelé tartanak az Atyához.** Vannak, akik újra az **Atya ölelésében** vannak. És vannak, akik végül **az Atya házában az ünnepi lakománál** ülnek.

Természetesen nem tudhatom, hogy ki hol tart ezen az úton, de az a feladatom, hogy az **Atyáról beszéljek.** És bárhol is tartasz ezen az úton, az üzenet mindenkinek ugyanaz: *nincs élet az Atya házán kívül, ott csak romlás, fájdalom, bűn és halál van. Van visszaút az Atya házába Jézus Krisztus által. És remélheted az Atya megbocsátó ölelését, de ehhez meg kell térni a bűneidből.* Bárhol is vagy ezen az úton, ez az evangélium összefoglalása mindig igaz, **mert Isten természetéről és a mi természetünkről beszél.**

Így tekintek rátok és magamra is: hogy újra és újra emlékeztetnünk kell magunkat erre a történetre, **és ez a történet felteszi nekünk a kérdést: hol tartunk ezen az úton?**

Most röviden végigmegyek a példázat állomásain.

1. **Az Atyánál.** A gyermek, aki az Atya mellett van fel sem fogja, mennyire jó dolga van, mennyire biztonságban van. Mindene megvan, sőt mi több, természetesnek veszi. A fiú azt gondolja, hogy a vagyon egy része őt megilleti.
2. **Lázadás az atya ellen.** „Atyám, add ki nekem a vagyon rám eső részét.” Ez igazából azt jelenti: *apám, bárcsak meghalnál már, mert az örökség csak halál után jár.* Az atya mégis engedi. Ez az ember lázadása Isten ellen, amikor úgy gondolja: **nincs szükségem Rá, a világ tele van más lehetőségekkel az Atya házán kívül.**
3. **Az örökség elpazarlása.** „Elment egy távoli vidékre, és eltékozolta a vagyonát.” Mindent **elherdál**, végül üres életet kap cserébe. Ez a **bűn természete**: sokat ígér, de ürességet hagy maga után.
4. **A mélypont.** A disznók vályúja mellett. Egy **zsidó számára ez különösen megalázó** kép volt, mert a disznó a tisztátalanság szimbóluma. Olyan mélyre jut, hogy már abból is enne, de még azt sem kap.
5. **A megtérés kezdete.** „Van nekem egy Atyám.” Itt fordul meg minden. Nem tudjuk, hogyan jut erre a felismerésre, de egyszer csak megszületik benne: vissza kell mennem. A

megtérés visszafordulást jelent. Hogyan születik a megtérés? A történet ezt nem **magyarázza meg részletesen**. Könnyen lehetett volna, hogy megkeményedik, és azt mondja: **ez az én életem**. Az, hogy mégis visszafordul, azt mutatja, hogy ez végső soron Isten Lelkének munkája, aki az embert visszavezeti az Atyához.

6. **Az Atya vár.** Az ölelés és a csók. Az egyik legmeghatóbb jelenet: amikor még távol van, az Atya már meglátja. Sok magyarázó szerint ez azt jelzi: **az Atya várja a fiát**. Ez az Isten, akit hirdetünk: aki várja a megtérőt és átöleli.
7. **A bűnbánat kimondása.** „*Vétkeztem az ég ellen és teellened, nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezzen.*” Ez a bűnbánat **kimondása még az ölelés után** történik, és megmutatja, hogy a megtérés valódi. A kegyelem **nem tesz közömbössé**, hanem még mélyebb szomorúságot ad a bűn felett.
8. **Befogadás és új élet.** „*Hozzátok a hízott borjút, öljétek le, együnk és vigadjunk, mert ez az én fiam meghalt és feltámadt.*” Ünnepe van az Atya házában. Új élet kezdődik. Ez a nyolcadik állomás: egy új kezdet. Mint a teremtés rendjében a nyolcadik nap, amely az új teremtés kezdete, **úgy kezdődik új élet az, aki visszatér az Atyához.**

Meggyőződésem, hogy minden ember valahol magára talál ebben a történetben...ott van valamelyik állomásnál.

De **volt egy másik fiú is otthon**... és mégsem volt ünnep. Nem volt békesség. Nem volt öröm. A nagyobbik fiúról ezt olvastuk: Lukács 15:28 „*Ő azonban megharagudott, és nem akart bemenni.*” Igazságtalannak érzi az egészet, mert neki soha nem volt szerveztek ilyen ünnepe. **Ha valaki megérdemelte volna, akkor az ő lenne.** Ráadásul **éppen a mezőről jön haza.** És ha valaki **nem érdemelné meg**, akkor az öccse az, aki szégyent hozott a családjukra. Sőt, a szemrehányása **nemcsak erkölcsi**, hanem **gazdasági** is. Nézzük: a 12. versben ezt olvassuk az atyáról: „**és elosztotta közöttük a vagyonát.**” Tehát a vagyonát mindkét fiúnak odaítélte. Később azt mondja a nagyobbik fiúnak: „**mindenem a tied.**” Igen, ez a lényeg! A **kisebbik fiú nemcsak a saját részét pazarolta el**, hanem most visszatér, és új ruhát, gyűrűt és lakomát kap – mindezt a másik fiú részéből.

A „másik fiú”... tudjátok, ennek a példázatnak a címe: „A tékozló fiú”. Mi pedig mindig a **kisebbik fiúra és az ő útjára gondolunk**. De tulajdonképpen nem túlzás azt mondani, hogy az igazi **elveszett fiú a nagyobbik**.

Sőt, Jézus éppen ezért mondja el ezt a példázatot: **hogyan a nagyobbik fiú hozzáállását bírálja**. De akkor van egy Atyánk és két fiunk... **miről is szól valójában ez a példázat?** Három rétegben közelíthetjük meg:

1. Farizeusok és a „köznép”

Ez talán a **legkézenfekvőbb értelmezés**. Lukács 15:1 szerint „*minden vámszedő és bűnös odament Jézushoz, hogy hallgassa őt. A farizeusok és az írástudók pedig zúgolódtak...*” Ez adja az egész példázatsor háttérét: az **elveszett juh**, az **elveszett dragma**, és most a **két fiú**. A **farizeusok kérdése**: ha Jézus valóban a Messiás, **miért ül együtt bűnösökkel, miközben mi vagyunk az igaz, tiszta nép, akik megtartjuk a törvényt?**

Jézus **sokféleképpen szólt a farizeusokhoz**: néha **keményen** („viperák fajzata...”), néha **tanító módon** (Nikodémusnak), néha **pedig példázatokban**, hogy az ember ne védekezzen azonnal, hanem felismerje magát a történetben.

Ez történik itt is. Lukács 15:3: „Ekkor ezt a példázatot mondta nekik.” – és a „nekik” egyszerre a bűnösöket és a farizeusokat jelenti. A 99 juh és az 1 elveszett, a 9 dragma és az 1 elveszett, a kisebbik és a nagyobbik fiú. **A tanulság: a tékozló fiúnak nem szabad a bűnéhez ragaszkodnia, a nagyobbik fiúnak pedig nem szabad az öngazultsághoz ragaszkodnia.**

2. Zsidók és nem zsidók

Ez az értelmezés később bontakozott ki. Jézus földi szolgálata még nem nyitja meg teljesen **expliciten az evangéliumot a pogányok felé**, bár már vannak jelek: a **samáriai asszony**, a **római százados**, a **szír-föníciai asszony**. Jézus mégis azt mondja: *„nem küldtettem máshoz, mint Izrael házának elveszett juhaihoz.”* A feltámadás után viszont már **minden néphez szól a misszió**. Az apostoloknak is meg kellett ezt tanulniuk. Péternek, Fülöpnek, Pálnak. És ez az, **ami reménységet ad nekünk is az üdvösségre.**

Az egyházatyák – **például Ambroziusz és Augusztinus** – ezt a példázatot úgy látták, hogy a nagyobbik fiú Izrael, a kisebbik mi, a pogányok vagyunk. Nem ez az eredeti jelentés, **de nem is ellentétes az igazsággal**. Érdekes látni, hogy a történelem során **mintha szerepet cserélt volna minden**: sokáig alig volt **zsidó a keresztény egyházban**, ma pedig látjuk, hogy Isten ismét munkálkodik népe között. **Ezért ne emeljük fel magunkat egymás fölé, mert a válaszfal zsidó és nem zsidó közt Krisztusban ledőlt.**

3. Testvérek az egyházban

Az Atya házában is lakoma van – de a nagyobbik fiú kint marad. Az Atya pedig kimegy hozzá és kérleli: **gyere be, ülj le, egyél, örülj, mert a testvéred halott volt és feltámadt**. Mindig, amikor itt összegyűlünk, az Atyánál gyűlünk össze. És közösségben gyűlünk össze. De a kérdés az, hogy el tudjuk-e fogadni minden esetben egymást testvérekként?

És sokszor a válasz nem könnyű. Régi sérelmek, megtört bizalom, kimondatlan szavak, igazságtalanságok... ezek még élnek a szívben. Ilyenkor **ismerjük fel magunkat a nagyobbik fiúban**, aki a saját igazát, büszkeségét, hűségét tartja fontosabbnak.

De ha hisszük, hogy Isten kegyelme nekünk szól, akkor azt is hinnünk kell, hogy másnak is. És akkor **örülnünk** kellene. Ha magadra ismersz a **nagyobbik** fiúban, hallgasd az Atya szavát: *„Gyermekem, te mindig velem vagy, és mindenem a tied. Örülnünk és vigadnunk kell, mert ez a testvéred halott volt és feltámadt, elveszett volt és megtaláltatott.”*

Az Atya hív: gyere be az ünnepre. Mert bent **találkozol a testvéreddel is**. És ott megbékélés, öröm és megbékélés lesz. Nem csak azt mondja az Atya: *gyere be, mert ott velem leszel, hanem. Gyere be, mert a testvéred is ott van.*

Végül egy gondolat: **ebben a példázatban Jézus maga nincs név szerint említve.** Mégis jelen van. **Éppen abban, ami nem vonatkozik rá. Ő nem olyan mint a kisebbik fiú**, aki önzésből elmegy, és **nem is olyan, mint a nagyobbik fiú**, aki önzésből nem tud örülni a megtérőnek. Ő az, aki eljön megkeresni az elveszettet. Ő az, aki **mindent odaad, hogy visszahozza az Atyához azt, ami elveszett**. Az Atya pedig készen áll: befogadni a bűnből hazatérőt, és hívni az öngazultat is: gyere be az ünnepre, és békülj meg.

Ámen.